

## KIYAMET GÜNÜ ALLAH İNSANLARI TOPLADIĞI ZAMAN...

*el-Hamdülillâhi rabbi'l-âlemin hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi âlâ külli hâlin ve fî külli hîn. Vessalâtü vesselâmü âlâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirin muhammedi-ni'l-mustafâ ve âlâ âlihi ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn. Emmâ ba'dü fe-kâle Resûlullahi sal-lallahu aleyhi ve sellem;*

إِذَا جَلَسْتُمْ إِلَى الْمُعَلِّمِ أَوْ فِي مَجَالِسِ الْعِلْمِ فَادْنُوا،  
وَلِيَجْلِسْ بَعْضُكُمْ خَلْفَ بَعْضٍ، وَلَا تَجْلِسُوا مُتَفَرِّقِينَ  
كَمَا جَلَسَ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ.

*İzâ celestüm ile'l-mu'allimi ev fî-mecâlisi'l-ilmi fe-dnû ve'l-yeclis ba'düküm halfe ba'dın ve lâ teclisû müteferrakîne kemâ celese ehlü'l-câhiliyyeti.*

Peygamber Efendimiz toplantı, ilim ve oturuş adabıyla ilgili buyurmuş ki bu hadîs-i şerîfinde;

*İzâ celestüm ile'l-mu'allimi.* “Bir şeyi öğreten bir muallimin toplantısında ona karşı onu dinlemek üzere oturduğunuz zaman.” *Ev*

*fî-mecâlisi'l-ilmî.* “Yahut da ilim meclislerinde oturduğunuz zaman.” *Fe-dnû.* “Yakın oturun, konuşana yakın oturun, yaklaşın, uzakta durmayın, yaklaşın.” *Fe'l-yecis ba'düküm halfe ba'dın.* “Biribirinize yakın peşpeşe oturun.” *Ve lâ teclisû müteferrakîne.* “Ayrı ayrı böyle tek tek oturmayın.” *Kemâ celese eh-lü'l-câhiliyyeti.* “Cahiliye devrindeki insanların oturduğu gibi.”

Yaklaşın konuşana öyle oturun, ayrı ayrı muteferrik oturmayın buyurmuş Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz.

إِذَا جَمَعَ اللَّهُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِيَوْمٍ لَا  
رَيْبَ فِيهِ، نَادَى مُنَادٍ: مَنْ كَانَ أَشْرَكَ فِي عَمَلٍ عَمِلَهُ  
لِلَّهِ أَحَدًا، فَلْيَطْلُبْ ثَوَابَهُ مِنْ عِنْدِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ أَغْنَى  
الشُّرَكَاءِ عَنِ الشِّرْكِ

*İzâ ceme'allâhu'l-evvelîne ve'l-âhirîne yevme'l-kıyâmeti li-yevmin lâ raybe fîhi nâdâ münâdin men kâne eşrake fi amelin amilehû lillâhi ehaden fe'l-yatlub sevâbehû min indihî fe-innellâhe ağne'ş-şürekâi ani'ş-şirki.*

Bu, Ahmed b. Hanbel, İbn Mâce, Neseî, Taberânî, Begavi, İbn Sa'd gibi kaynakların eserlerinde yer alan bir hadîs-i şerîf. Saîd b. Ebî Fudâle'den *radıyallahu anh* rivayet olunmuş ki, Peygamber Efendimiz şöyle buyuruyor;

*İzâ ceme'allâhu'l-evvelîne ve'l-âhirîne.*  
"Allah evvelkileri ve sonrakileri topladığı zaman." *Yevme'l-kıyâmeti.* "Kıyamet gününde."

Yani bütün insanları, bütün varlıkları mahşer yerinde topladığı zaman, sorumlu varlıkları mahşer yerinde topladığı zaman.

*Li-yevmin lâ raybe fîhi.* "Bu öyle bir gün ki hiç bunun olacağında şek şüphe yok."

Muhakkak olacak, bu insanlar bu mahşer yerinde toplanacaklar, şek şüphe yok. İşte o günde Allah evvelkileri ve sonrakileri, yani tüm insanları, cinleri topladığı zaman.

*Nâdâ münâdin.* "Bir münâdi nida eder, yani bir seslenici yüksek sesle şöyle seslenir."

Melektir Allahu âlem bu, Allah bir meleği mahşer halkına seslendiriyor.

Seslenir, ne der?

*Men kâne eşrake fi amelin amilehû lillâhi ehaden.* “Kim Allah için işlediği bir ibadeti, bir ameli işlediği zaman, işlediği amelinde Allah’a şerik koşarsa.” *Fe’l-yatlub sevâbehû min ındihî.* “O şerik koştuğu varlıktan gitsin istesin o işlediği amelin sevabını, Allah’tan istemesin.”

Kime, kimi ortak ettiyse Allah’a, kimi şerik koştuysa gitsin ondan istesin sevabını.

*Fe-innellâhe ağne’s-şürekâi ani’s-şirki.* “Çünkü Allahu Teâlâ hazretleri ortak edinmekten en münezzeh olan, en ortağa ihtiyacı olmayan ortaksız yaratıktır.”

Hiç haceti, ihtiyacı yoktur ortağa, ortak koşmuş olan, Allah’a şerik koşmuş olan, -şerik ortak demek- gitsin sevabını ondan istesin.

Bir insan yaptığı bir ameli işlerken Allah’a nasıl şerik koşar, nasıl şerik koşmaz?

Eğer bir insan yaptığı ibadeti sırf Allah rızası için yapıyorsa tamam, buna ihlâs derler, yani hiçbir şeyi katıştırmıyor. İhlas, “halis yapmak, katıksız yapmak” demek. Tamam, yaptığı amele hiç katık karıştırmadı,

başka fikir karıştırmadı, sırf Allah rızası için yapıyor. Mesela tüccar bir hayır yapıyor;

“Tamam, şu parayı alın, o yurdu yapın ama o yurdun en üst katına ışıklı reklam koyacağım, benim firmamın reklamını orada yapacak, kapının üstüne de yazacaksınız, ‘Bu falanca müessesenin sahibi falanca kimsenin hayrıdır,’ ki reklam olsun.”

Haa, sen bu hayrı Allah için yaptın ama, sevabını belki düşündün belki düşünmedin onu bilmiyoruz, Allah için yapmış bile olsan bir de ticareti düşündün, bir de başka insanlar bu yapılan hayrı görsünler, “Tamam bu zengin, hayır sahibiymiş, bak kaç tane bu adamın yurdunu gördüm hep böyle yazmış.”

Ha bu, işte o amelde sırf Allah rızası için olmadı, ihlâs olmadı burada, katık oldu, ticaret katığı girdi işin içine, başka insanlar beğensin duysun yaptığın şeyi. “Tamam bir minare yapacağım ama minarenin köküne 1,5m x 75 santim bir kitabe koyacaksın, bunu yapan falanca hacı efendidir, filanca [kimsedir diye yazacaksın.]”

Olmadı, gösteriş şey yapıyorsun.

Tamam, dükkânın levhasını asacağım ama ne yazayım?

“Hacı filanca” yazıyım ki bütün hacıları sevenler benim dükkânıma, “Ha bak bu hacıymış, bunun dükkânından alışveriş yapayım.” diye gelsinler, komşudan daha fazla müşteri gelsin.

Haa tamam, sen daha fazla müşteri istiyorsun.

“İşte ben tamam, sabah namazını her zaman evde kılıyordum ama bu sefer gidiyim de orada kılayım da oradaki adam beni görsün.”

Haa sen Allah rızası için sabah namazına camiye gitme işinin içine bir de oradaki adam seni görsün, beğensin diye şey yaptın.

“Ben falanca adamın kızını alacağım ama bu adam neden hoşlanır?”

Sakaldan hoşlanır, tamam canım, on beş gün sakal bırakıyım.

Ondan sonra neden hoşlanır?

Tespihten hoşlanır, tamam güzel bir tesbih alayım, bir de ses çıkarsın, kehribar bü-

yük iri tespihler gibi şakkada şukkada çektiğin zaman.. Ondan sonra şu kadar para vereyim bir de takke alayım.

O adam hangi camiye gelir?

Canım işte mahallesindeki filanca camiye gider. Tamam oraya gideyim onun gördüğü yere oturayım. Öyle direğin arkasına görünmez yere filan değil tam onun gördüğü yere oturayım.

Bir de biraz yamuk oturur, kapıdan o adam giriyor mu diye arada bakıyor, dur bakalım, “Tüh be! Bu sabah gelmedi ya, hay Allah! Ben halbuki ona kendimi gösterecektim...”

Birisi demiş ki, İskenderun demir-çelik fabrikasına girmiş, iyi bir işe yerleşmiş. Arkadaşları demiş ki;

“Nasıl ya bu işi kaptın böyle?”

Kârlı bir iş, demir-çelik fabrikasında paralar çok, maaşlar yüksek. Demiş;

Çok ucuz bir yatırımla bu işi yaptım.

Nasıl yaptın?

Gittim 150 kuruş'a bir takke aldım, bir de tesbih aldım demiş, ondan sonra işte bu işleri yapan adamın gittiği camiye üç beş, 10-20 gittim gittim gözüne göründüm, cemaat ehli bir insan gibi, ondan sonra beni namazlı diye aldı, buraya, bu yere tayin etti.

O namazlar ne oldu, kabul oldu mu?

Olmadı çünkü namazı Allah rızası için kılan bir insan idiyse bile bu sefer, "O başkan onu görsün de oraya tayin etsin." diye ondan yaptı.

İskenderun demir-çelik yöresinde seçim yapılmış, hiç o genel müdürlüğün bağlı olduğu partiye oy çıkmamış, hep başkasına çıkmış. Halbuki bütün işçileri bunlar tayin etmişlerdi.

Neden?

Çünkü adamlar işi alıncaya kadar göz boyadılar, oraya girdiler ama o partiyi sevmiyorlar. Münafıklık da var amele şirk koşmak da var.

### a. Torpil

Halbuki bizim Ankara Üniversitesi'nin rektörünün odacısı, bakmış ki buradaki maaştan daha çok maaşı meclisteki müstahdemle-



re veriyorlar. Meclis de o zaman Halk Partisi'nin elinde, bilmem ne Karaduman da meclis başkanı, rektör de Halk Partili, rektör de bu adamı, odacısını seviyor. Masasını silerken, çayını getirirken bir arada fırsat bulmuş demiş ki;

“Hocam, mecliste müstahdemlere daha çok maaş veriliyor, hademelere, biz de geçim sıkıntısı çekiyoruz, ne olur bu Karaduman neyse, meclis başkanını tanıyorsanız...”

Tanıyorum demiş.

“Ona söyleseniz de beni meclise alsın...”

Çifte maaşlı bir şeymiş yani meclis.

Rektör gitmiş, büyük adam bunlar ama büyük adamlar böyle küçük ricaları da bazen yaparlar yani. Müstahdemi gönlü olsun diye “Peki yaparım.” demiş. Gitmiş meclis başkanına demiş ki;

“Ya bizim müstahdem var, şunu Ankara Üniversitesi rektörlüğünden naklen meclis müstahdemliğine geçirtiver.”

Elbise veriyorlar, bilmem çifte maaş veriyorlar bir şeyler filan, kayırıyorlar, yani

meclisteki müstahdemler diğer dairelerdeki gibi hırpani filan değil.

“Valla hocam demiş, canım kurban ama benim böyle tayinde hiç selahiyetim yok.” demiş.

Kimde selahiyet?

“Bu işleri parti meclisi enerji ve tabii kaynaklar bakanı Deniz Baykal’a verdi. Ona verdi, tayinlere o karışıyor. Benim öyle bir selahiyetim yok, öyle karar alındı, ona göndereyim.” demiş.

Bu müstahdem koyu Halk Partili. Akrabaları, kardeşleri var bizim fakültede, onlar da müstahdem. Müstahdemlikleri almışlar yani bir yerden, köyden gelmişler beraber, biribirlerini kayırmışlar, üniversitelerin muhtelif fakültelerine müstahdem girmişler.

Bizdekiler beş vakit namazı kılarlar, bizde mescit var ilâhiyat fakültesinde, oraya gelirler namazı kılarlar. Ama Halk Partili hepsi, hiçbir tane böyle dinci partiden yok, hep Halk Partili.

O da Halk Partili. Deniz Baykal’ın enerji tabii kaynaklar bakanlığına gitmişler, Kara-

duman'ın kartını, rektörün kartını götürüp demişler ki, "Biz mecliste müstahdem olmak istiyoruz."

Olur demiş, olur, Halk Partili olduğunuzu ispatlayın tayin edelim.

İşte biz Halk Partiliyiz, seviyoruz...

Hakikaten de Halk Partisini seviyorlar oradan filan..

"Üç senelik Halk Partisine kayıtlı olduğunuzu ve aidatı ödediğinizi gösteren makbuzları getirin tayin edeyim." demiş.

Nasıl sağlam tutuyor, nasıl candan adamını oraya tayin ediyor, bağırı yanık aşıklısını göreve getiriyor. Görün, adamların azınlık olduğu halde nasıl hükümeti aldıklarını, nasıl her yeri elde ettiklerini oradan da anlıyoruz, yani bu davranışından.

Ama bizimkiler bir takke gördüler mi, bizimkiler dediğimiz dinciler yani, bir takke bir tesbih gördüler mi, "Bu adamın mazisi nedir?" diye araştırmıyorlar. Hatta söylense bile aldılmıyorlar, güp tayin ediyorlar. Şikayet ediyor;

“Ya başkan! Bu senin çalıştırdığın şey şöyle bir adam.”

Yok.

“Bu senin kıymet verdiği adam şöyle bir şaibeli adam, ne idiğı belirsiz bir kimse.”

Yok, ben onu seviyorum.

Kaç tane misâli var, çok misalleri var.

## **b. İbadetlerde Şirik Koşmak, Sonucu ve Örnekler**

Bunları şeyden açtık, şerik koşmak, yani yaptığı amele şerik koşmak. Yaptığı amele, Allah’a şerik koşmanın şekilleri, yani buna riya deniliyor, ihlasın zıddı, incedir. Hatta bir insan yaptığı ibadetin görülmesini, bilinmesini seviyorsa o bile riyadır.

Mesela geceleyin kalkmış teheccüd namazı kılmış farzedelim. Bunu kimse bilmez, adamın evinde olan bir olay bu, geceleyin olan bir hadise. Ama bunun bilinmesini isteyip de sohbeti esnasında, arkadaşıyla konuşurken zikrederse, gizli ameli söylediği zaman riyaya giriyor.

“Ben dün akşam teheccüd namazına kalktığım sırada bahçede bir gürültü koptu.

Pencereyi açtım bir de baktım ki ne göreyim, bilmem kedinin birisi bilmem neyin içine atlamış da tıngırtı kopmuş da bilmem ne...”

Peki, sen kedinin o olayın doğrudan doğruya anlatsaydın da “teheccüde kalktığım zaman” demeseydin olmaz mıydı?

Olurdu ama insanoğlu yaptığı iyi şeylerin görülmesini, bilinmesini ister böyle.

“Bak para veriyorum ha, tamam mı, gördünüz mü, tamam huup güp. Ondan sonra...”

Ya gizlice ver, Allah biliyor, sessizce [ver.]

İlle böyle şey yapar öyle verir. O zaman işte o insanların alkışını istiyor. Biraz da böyle nefsi tatmin olsun istiyor. Tamam, işte o şirk.

Kıyamet günü olduğu zaman Allah böyle yaptığı ibadet cinsinden olan işlerde Allah’a şerik koşmuş, Allah rızasından başka katışık bazı şeyler de düşünmüş olan insanlara;

“Gidin ortağınızdan alın ücreti, sevabı. Allah ortak sevmez, ortaklara en ihtiyacı olmayan varlık Allahu Teâlâ hazretleridir. Haydi bakalım diye huzurdan döndürülecekler.”

Bu ne demek?

Sevap alamayacaklar demek, Allah sev-  
miyor demek.

Onun için her yaptığı şeyi ihlasla yapmalı  
insan, halis niyetle yapmalı, katıksız niyetle  
yani.

Bir misal. Daha iyi anlaşılmasını sağla-  
mamız lazım bu işi çünkü hepimiz bu hasta-  
lıklara bulaşık olabiliriz. Adamın birisi çok  
dindar, namaza müdavim bir insanmış, 20  
bilmem kaç sene namazı imamın arkasında  
birinci safta kılmış. Oranın baş gediklisi, mü-  
davimi, tam imamın arkasında, Allahu Ekber  
hep namazı orada kılıyor. Hep anlatırım bu  
olayı, önemli bir olay.

Ondan sonra bir gün abdest alması ge-  
cikmiş, gayret etmiş ama camiye erken gide-  
memiş, geç varmış, geç vardığı zaman bir de  
bakmış ki imam namazı kıldırıyor, en arkada  
kalmış. Allahu Ekber, ancak uyabilmiş farza,  
en arkada kılmış. O zaman çok utanmış;

“Eyvah! Beni böyle en arkada namaz  
kıldığımı görürlerse halim nice olur! Sağa  
bakmış sola bakmış, yani hep birinci safta

kıldım, en arkada kıldım, bana ne derler!” bilmem ne filan çok [utanmış;] “Ay, kimse görmese de bir an evvel kaçsam!” filan böyle bir duyguların içine girmiş.

Sonradan düşünmüş, “Vay! Demek ki ben 20 küsur sene birinci safta namaz kılmayı insanlar beğensin diye yapmışım, en arka safta mazeretimden dolayı kalınca, bu sefer insanlar görmesin diye istemedim, o nâhoş durum diye istemedim. Demek ki ben amelimi Allah rızası için yapmamışım, biraz da gösteriş için yapmışım anlaşılır.” diye o kadar yıllık ibadetini, kıldığım namazlar kabul olmadı diye ödemeye başlamış.

Onun için eskiler bu riya denilen şeye gizli şirk derler; buna düşmemeye, her şeyi Allah rızası için yapmaya çok gayret etmişler.

Adam kitap yazmış, ismi yok kitabın üstünde, çok da güzel ya, aferin, kim yazdı bunu, hangi alim yazdı, Allah razı olsun. Evi-riyorsun çeviriyorsun, “Ben fakir arkadaşları-  
mın arzusu üzerine şöyle bir kitap yazdım.” diyor filan o kadar, ismi yok. Biz ise ünvanla-  
rımızı koyuyoruz ortaya, alkış istiyoruz, be-

ğenilmediğimiz zaman kızıyoruz, benim kadrimi kıymetimi bilmedi diye köpürüyoruz.

Birisi beni şikâyet etmiş, hem resmi makamlara şikâyet etmiş hem de ilâhiyat fakültesinin dekanlığına dilekçe göndermiş, “Bu sizin adamınız şöyledir böyledir.” diye fakültenin dekanlığına beni şikâyet etmiş. Altta da, “Bu mektubun nüshaları emniyet teşkilatına da, falancaya da filancaya da gönderildi.” diye yazıyor.

Ne diyor şikayetinde?

Nasıl kızdım ama! Mü'min Bey nasıl kızdım o adama.

Ne demiş o adam?

Cahil bir adam, kullandığı kelimelerden, dilekçesinden anlaşılıyor, altında da imzası yok. Diyor ki;

“Bu sizin fakültenizdeki bu Es'ad Coşan denilen adam, her haftasonunda kalkar taa İstanbul'a gider, orada sizin izniniz olmadığı halde vaaz verir ve kadınlarımızı baştan çıkartır. Yani vaazda başınızı örtün der, çarşaf giyin der, kadınlarımızı baştan çıkartır.” diyor.



Halbuki baştan çıkartmak başka mânaya kullanılır. Böyle örtünmeye filan teşvik eder filan mânasına. Kadınlar da geliyor ya bizim vaaza.

“Zaten bu tevsir dersleri verir.” diyor.

Tefsir değil tevsir, yani kelimeyi doğru olarak kullanamıyor.

“Zaten bu ilmi yoktur, hem de bunun kayınpederi Nakşibendi şeyhidir.” diyor.

Yani şikâyet ettiği makam nelere kızacaksa onların hepsini söylüyor, ondan sonra da, “Zaten bunun ilmi de yoktur.” diyor.

Nasıl kızdım! İlâhiyat fakültesinde profesörüm, ne zahmetlerle doktor oldum, doçent oldum, profesör oldum.

Kızmaz mısın Ali sen?

İlmi yok diyor, bir şey bilmiyor, zaten cahildir diyor, bir şey bilmiyor diyor.

Şimdi dekan da eli ayağı titremiş, bu şikayeti rektörlüğe göndermiş. Halbuki güya bizim arkadaş.

Ona da kızdım. Görüyorsunuz ne kadar sinirli bir adamım. Ona da kızdım.

Ondan sonra rektörlük de bir müfettiş, muhakkik tayin etmiş beni sorguluyor, bu suçlarımdan dolayı sorgulayacak. Suçluyum ya...

Ben dilekçe verdim, üç sayfalık cevap, savunma verdim, savunma deniliyor ona. Dedim ki;

“Bu adam cahil, bir kere tefsir demesini bilmiyor tevsir diyor. Dilekçesinde şu kusurlar var bu kusurlar var, bir. İkincisi, ben İstanbul’a gidiyorsa fakülteye dilekçe verip tatilde gidiyorum, cumartesi günü gidiyorum pazartesi günü görevime geliyorum, yani kanuni de bir mahsuru yok. Kadınları baştan çıkarmak sözünün bir anlamı yok. Ben hadîs-i şerîf kitabında ne yazıyorsa Allah’ın emrini söylüyorum, öyle kafasını çelmek... Sonra bu tabir yanlış. Bir de benim ilim adamı olmadığımı söylüyor adam. Bu cahil adam benim ilmimi ölçecek ne hakka ne selahiyete sahip? Siz bana doktora payesi vermişsiniz.”

Fakülteye söylüyorum şimdi ben.

“İmtihanalardan geçirmişsiniz uygun görmüşsünüz, doktora payesi vermişsiniz. Anamdan emdiğim süt burnumdan gelecek kadar

çeşitli doçentlik imtihanlarından geçirmişsiniz, kan kusturmuşsunuz, ter döktürmüşsünüz, doçentlik payesi vermişsiniz, ondan sonra da profesörlük payesi vermişsiniz, bu adam sizin sözünüzü hiçe sayıyor, ‘Bu adam cahildir!’ diyor. Yani neye göre cahildir diyor? Benim belgelerim var doktor, doçent, profesör olduğuma dair, bunlar sizin tarafınızdan imzalanmış bu konuları bildiğime dair belgeler ama bu da bilmiyorsunuz diyor. Altında bir de şerefsizlik yapmış, mertçe kendisini ortaya koyamamış, adres vermemiş, ismini de söylememiş, imzasız bir mektup.”

“Buna itibar ettiğiniz için, bunu tahkik konusu ettiğiniz için size teessüf ederim.” diye bitirdim.

Böyle buna benzer iftiralar herkes hakkında yapılabilir. İsterseniz ben şimdi dekanın aleyhine alayım kalemi böyle bir şeyler yazayım.

Her delinin, zıdırın yalan yanlış söylediği şey tahkikat konusu mu yapılacak?

Bir kere diyor ki, “Bu adam zaten cahildir.

Tamam cahilliği bize ait bir şey, size de hakaret ediyor yani. Ama yani haksız ama esas itibariyle insan da kızıyor, “Vay bana cahil dedi!” diye. Çünkü hocalar bu ünvanları zor aldığından öyle severler ki adam ismini düz Es’ad Coşan yazsa, düz Ali Veli yazsa, Prof’unu koymasa, Dr’ını koymasa, “Niye benim unvanımı koymadın?” diye bir sürü dırılır eder. O kadar kıymetlidir o ünvanlar. O kadar önem verirler ehli dünya.

İşte yaptığı işi böyle gösteriş için yaparsa sevabı olmaz. İbadeti Allah rızası için yapıyorken biraz da başka bir menfaat için yaparsa sevabı olmaz. Cenâb-ı Hak mahşer günü; “Gitsin sevabını beklediği adamdan alsın.” deyiverir.

### c. Mahşerde Müslümanların Allah’a c.c. Secde Etmesi

Üçüncü hadîs-i şerîf;

إِذَا جَمَعَ اللَّهُ الْخَلَائِقَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَذِنَ لِأُمَّةٍ مُحَمَّدٍ  
فِي السُّجُودِ، فَيَسْجُدُونَ لَهُ طَوِيلًا، ثُمَّ يُقَالُ لَهُمْ:

ارْفَعُوا رُؤُوسَكُمْ. قَدْ جَعَلْنَا عِدَّتَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ  
فِدَاءً لَكُمْ مِنَ النَّارِ.

*İzâ ceme'allahu'l-halâika yevme'l-kıyâmeti üzine li-ümmet-i muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem fi's-sücûdi feyescüdüne lehû tavîlen sümme yükâlû lehüm irfeû ruûseküm kad ce'alnâ iddeteküm mine'l-küffâri fidâen leküm mine'n-nâri.*

Bu, Ebû Musâ el-E'şarî *radiyallahu anh'ten* Taberânî ve İbn Mâce tarafından rivayet edilmiş üçüncü, sonuncu hadîs-i şerîf. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

*İzâ ceme'allahu'l-halâika.* "Allah mahlûkâtı topladığı zaman." *Yevme'l-kıyâmeti.* "Kıyamet gününde, mahşer yerinde halkı, ahaliyi, insanları, cinleri topladığı zaman." *Üzine li-ümmet-i muhammedin aleyhissalâtü vesselam, sallallahu aleyhi ve sellem.* "Muhammed'in ümmeti olan biz mü'minlere, müslümanlara izin verilir de." *Fi's-sücûdi.* "Secde edebiliriz."

Çünkü her şey orada izinle, kendi bildiğine bir şeyi yapabilmek ne imkânı var! İzin verilir de secde etmesine Ümmet-i Muhammed secde eder.

*Fe-yescüdûne lehû tavîlen.* "Allahu Teâlâ hazretlerine uzun secde ederler, secdede uzun zaman dururlar." *Sümme yükâlû lehüm.* "Sonra onlara denir ki Ümmet-i Muhammed'e." *İrfeû ruûseküm.* "Secdeden başlarınızı kaldırın, kalkın secdeden denilir." *Kad ce'alnâ iddeteküm mine'l-küffâri fidâen leküm.* "Sizin sayınız kadar kâfiri size bedel olarak, fidiye olarak tayin eyledik." Onlar cehenneme girecekler, siz afv ü mağfiret oldunuz, cennete gireceksiniz mânasına geliyor tabii, kâfirleri sizin yerinize bedel olarak, fidiye olarak sizin sayınız kadar kâfiri oraya, cehenneme sizin yerinize sokacağız ve siz cehenneme girmeyeceksiniz denilir. Bu dünya imtihanı çok zordur, Müslümanlığı yürütmek çok zordur, insan kendisini adam sanır, bir şeyler yapıyorum sanır ama Cenâb-ı Hak ibadetleri kabul etmiyor. Çok zordur müslüman kalmak, Müslümanlığı güzel yaşamak, sürdürmek, Allah'ın rızasını kazanmak çok zordur.

Allah cümlemize yardım etsin. Güzel kulluk yapmayı, rızasına uygun kulluk yapabilmeyi Allah cümlemize nasip eylesin. Âhirette de rahmetine, mağfiretine mazhar eylesin, hesaba uğratmadan, defter açıp günahlarımızı mahşer halkının karşısında ortaya döküp bizi mahşer halkına rezil rüsvâ eylemeden bigayri-hisâb cennete giren kullarından eylesin, cemaliyle müşerref eylesin. Daha daha da güzeli, mümkün, çok zor ama Allah kolaylaştırırsa kolay olur, dünyada âsi, mücrim olmadan, günahlara bulaşmadan yaşamayı nasip eylesin. Tertemiz, mübarek bir kul olarak yaşamayı Allah nasip eylesin.

*el-Fâtiha.*

**Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN**

27 Muharrem 1421 / 01.05.2000

Avustralya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

